

Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat

Elokuu 2005
17.8.2005

KANSAINVÄLISET SUHDANTEET JA RAHOITUSMARKKINAT:

Kasvunäkymät ovat melko suotuisat

Maailmantalouden kasvu on pysynyt melko nopeana, mutta merirahteja kuvaava indeksi viittaa kansainvälisen kaupan kasvun loiventuneen vielä heinäkuussa. Läntisen Euroopan talouskasvu on Amerikkaa ja Aasiaa jähmeämpää, mutta Euroopan unionissakin teollisuuden odotukset ovat hieman kohentuneet. Myös Japanin kotimaisesta kysynnästä on tullut joitakin myönteisiä lukuja. Öljyn hinta on edelleen korkea ja näyttää siltä, että öljyn kysyntä tulee pysymään vankkana myös jatkossa. Kohonnut öljyn hinta rasittaa luonnollisesti öljyntuotajamaiden kauppataaseita ja energian hinta näkyy kuluttajahintaindekseissä, mutta laajamittaisia inflaatiovaikutuksia ei juuri ole ollut. Globaali kilpailu näkyy monien tuotteiden hintojen laskuna ja työvoimakustannusten maltillisena nousuna eri maissa.

Yhdysvaltain talouskasvu hidastui hieman toisella vuosineljänneksellä

Ennakkotiedot Yhdysvaltain toiselta vuosineljännekseltä kertovat talouden kasvaneen 3,4 prosentin vuosivauhdilla, kun ensimmäisen neljänneksen kasvuvauhti oli 3,8 prosenttia. Kasvun hidastuminen perustui lähinnä varastoinvestointien vähentymiseen. Yksityisen kulutuksen lisääntyminen hidastui hieman, mutta kulutus osoitti silti 3,3 prosentin vuosikasvua. Yritysten investoinnit lisääntyivät ripeästi. Niiden kasvu oli yhdeksän prosenttia. Asuntoinvestoinnit lisääntyivät vieläkin enemmän, lähes kymmenen prosenttia.

Toisen vuosineljänneksen lukujen julkistamisen yhteydessä annettiin tarkistettuja tietoja aiempien vuosien bruttokansantuotteen kehityksestä. Viime vuoden BKT-lisäys jäi hivenen hitaammaksi kuin aiemmin ilmoitettu 4,4 %. Tarkistettu luku oli 4,2 %. Muutos aiheutui kahdesta tekijästä: investoinnit laitteisiin ja ohjelmistoihin kasvoivat hieman hitaammin ja tuonti enemmän kuin aiemmin julkaistuissa tilastoissa.

Teollisuuden ostopäällikköindeksi viittaa siihen, että lähiaikojen teollisuustuotannon kasvunäkymät ovat hyvät. Ostopäällikköindeksi nousi heinäkuussa lukemaan 56,6, mikä oli sekä odotuksia että kesäkuuta korkeampi arvo. Erityisesti uusia tilauksia koskeva alaindeksi oli korkealla, 60,6:ssa. Työllisyydestä kertova alaeäri nousi kriittisen tason 50 yläpuolelle ja hintoja luotaava alaindeksi puolestaan painui tason 50 alle. Viennin arvioitiin lisääntyvän. Muiden toimialojen ostopäällikköindeksi kertoi tuotannon kasvun jatkuvan hieman hidastuneena. Uusia tilauksia on tullut runsaasti ja yrityksillä oli aikomuksia lisätä työvoimaansa.

Yhdysvaltain keskuspankin pääjohtaja Alan Greenspan muistutti heinäkuuisessa puheessaan siitä, että asuntojen hintojen nousuvauhti on Yhdysvalloissa ollut nopeaa, alueellisesti ehkä liiankin vauhdikasta. Asuntojen hintanousua ovat ruokkineet matalat pitkätkä korot. Mikäli korot nousisivat nykyistä voimakkaammin, voitaisiin paikallisesti nähdä asuntojen hintojen laskua. Epäedullinen varallisuuden arvon kehitys voisi vaikuttaa yksityiseen kulutukseen etenkin, kun kotitalouksien säästäminen on ollut vähäistä. Kesäkuussa säästämisaste laski nolnaan eli lisääntyneet tulot käytettiin kulutukseen. Työmarkkinatilanteen kohentuminen on saattanut vaikuttaa amerikkalaisten kulutushalukkuuteen.

Pitkien korkojen kannalta tärkeä kysymys on se, kuinka suuren osan valuuttavarannoistaan aasialaiset keskuspankit sijoittavat dollarimääräisiin joukkovelkakirjalainoihin. Kiinan pienen revalvaation yhteydessä keskuspankki mainitsi, että sijoituksia hajautetaan, mutta epäselväksi jäi, mikä on eri valuuttojen osuus keskuspankin korissa. Suuriin ja äkkinäisiin muutoksiin suhteessa dollariin tuskin ryhdytään Aasiassa, mikä maltillistaa Yhdysvaltojen joukkolainojen korkojen nousupaineita.

Korkoihin vaikuttavat myös arviot inflaation kehityksestä. Kuluttajahinnat olivat heinäkuussa 3,2 prosenttia korkeammat kuin vuotta aiemmin, mutta tämä johtui pitkälti energian kallistumisesta runsaalla 14 prosentilla. Pois lukien ruuan ja energian hintojen vaikutus inflaatio oli 2,1 prosenttia. Näyttää siltä, että yleisen hintatason nousu pysyy kurissa etenkin, kun Yhdysvaltain keskuspankin varovaisten koronnostojen linja jatkuu syksylläkin. Seuraava kokous pidetään 20. syyskuuta. Tuolloin ohjauskorko nousee 3,75 prosenttiin. Marraskuun 1. päivä pidettävässä kokouksessa nähtäneen jälleen 0,25 prosenttiyksikön korotus.

Euroalueen teollisuuden luottamus koheni hieman heinäkuussa

Euroopan unionin jäsenmaista kaikki eivät ole vielä julkaisseet toisen vuosineljänneksen talouskasvulukujaan. Tilastonsa julkistaneista maista nopeimpaan kasvuun vuodentakaisiin bruttokansantuotteen määriin verrattuna ylsivät Liettua (6,7 %) sekä Kreikka (3,5 %) ja Espanja (3,4 %). Italiassa BKT sen sijaan kasvoi vain 0,1 prosenttia. Saksassa muutos oli 0,6 % ja Alankomaissa yllättävän suuri 1,3 %. Vielä ensimmäisen neljänneksen aikana Alankomaiden BKT supistui. Koko Euroopan unionin talouskasvu oli 1,3 prosenttia ja euroalueen BKT-lisäys jäi 1,2 prosenttiin.

Euroalueen tehdasteollisuuden kapasiteetin käyttöaste on kolmannella neljänneksellä pysynyt samalla 81,2 prosentin tasolla, jolle se painui toisen vuosineljänneksen aikana. Tuotannon määrän ja tilausten kehitys oli vielä toukokuussa heikkoa, mutta tiedot Saksan tilausten kesäkuisesta yhdeksän prosentin vuosikasvusta viittaavat siihen, että euroalueen keskimääräiset teollisuuden näkymät olisivat vientisektorissa kohenemassa. Tähän suuntaan osoittavat myös yrityskyselyt.

Sekä koko Euroopan unionin että euroalueen teollisuusyritysten luottamus talouteen on hieman parantunut kesä-heinäkuussa. Heinäkuussa teollisuuden luottamusmittari oli lukemassa 8,3 euroalueella, kun vielä toukokuussa mittarin arvo oli -10,6. Kuitenkin Belgian teollisuusyritysten luottamus, jota on usein pidetty ennakoivana mittarina euroalueelle, on ollut alaimaisa kesällä. Saksassa, Ranskassa ja Italiassa huolestuneisuus on vähentynyt ja Suomen ja Irlannin teollisuussektorin arviot tilanteesta ovat suotuisat. Baltian maiden teollisuus on toiveikasta, sen sijaan Ruotsissa luottamus on heikentynyt.

Rakennussektorin luottamusmittari oli euroalueella heinäkuussa lukemassa -13,2 ja koko EU:ssa mittari päättyi arvoon -12,2. Erityisesti Kreikan, Portugalin ja Saksan rakennusyritykset arvioivat tilanteen synkäksi. Irlannissa, Ruotsissa ja Baltian maissa tilanne näyttää hyvältä rakennusalan kannalta tarkasteltuna.

Vähittäiskaupan luottamus on heikentynyt euroalueella kesän aikana. Saksassakin arviot heikentyivät heinäkuussa uudelleen kolmen kuukauden mittaisen kohentumisen jälkeen. Myös Britanniassa vähittäiskaupan luottamus oli heinäkuussa hyvin heikkoa. Baltian maissa puolestaan vähittäiskaupan tilanne vaikuttaa valoisalta. Vähittäiskauppa lisääntyi euroalueella ennakkotietojen mukaan kesäkuussa 0,9 % vuodentakaisiin lukuihin verrattuna. Koko EU:ssa kasvua kertyi 1,7 %. Kasvu oli erityisen vahvaa Liettuassa, Tanskassa ja Ruotsissa.

Kuluttajien luottamus on horjunut kesän aikana euroalueella. Heinäkuussa luottamusmittari painui lukemaan -15,3. Euroalueen työttömyysaste on edelleen korkea, vaikka se on laskenut hitusen kesällä. Kuluttajien mielialoihin saattaa vaikuttaa myös energian hinnan kohoaminen. Heinäkuussa kuluttajahinnat olivat ennakkotietojen mukaan 2,2 prosenttia korkeammat kuin vuotta aiemmin. Siten inflaatio kiihtyi hiukan kesäkuuhun verrattuna, mikä selittyi energian hinnalla.

Viimeaikaiset rohkaisevat taloustilastot euroalueelta ja inflaation kohoaminen kauemmaksi Euroopan keskuspankin vajaan kahden prosentin tavoitteesta ovat vaimentaneet vaatimuksia koron laskusta. Keskuspankki pitää näillä näkymin ohjauskoron ennallaan ainakin ensi kesään saakka.

Ruotsin talouskasvun kiihtyminen toisella vuosineljänneksellä neljänneksestä toiseen mitattuna ei merkitse sitä, että keskuspankin kesäkuinen koronlasku olisi ollut tarpeeton. Inflaatiovauhti jää tänä vuonna 0,5 prosenttiin, eli keskuspankin tavoitteen alapuolelle. Ruotsin talouskasvu hidastuu viime

vuoden 3,6 prosentista runsaan kahden prosentin vauhtiin. Britannian keskuspankki laski odotetusti ohjauskorkoaan 4. elokuuta sen jälkeen kun talouskasvu oli selkeästi hidastunut ja inflaatiopaineet olivat jossain määrin vähentyneet. Euroopan unionissa Britannia on kuulunut niihin maihin, joissa asuntojen hintojen nousu on viime vuosina ollut voimakasta. Viime kuukausina asuntomarkkinoiden kysyntä on kuitenkin hiljentynyt ja se loi omalta osaltaan tilaa koron laskulle. Heinäkuussa inflaatio kuitenkin kiihtyi 2,3 prosenttiin, mikä merkinnee sitä, että keskuspankki ei suunnittele ohjauskoron lisälaskua lähikuukausina.

Venäjän kokonaistuotannon kasvuvauhti hidastui ennakkotietojen mukana ensimmäisellä vuosipuoliskolla 5,4 prosenttiin. Hidastumisen taustalla ovat aiempaa vaimeampi teollisuustuotannon lisäys sekä investointien lisäyksen maltillistuminen. Venäjän valtiovarainministeriö ennustaa tämän vuoden keskimääräiseksi kasvuksi 5,9 prosenttia, mikä näyttää olevan varsin mahdollista saavuttaa, mikäli öljyn hinta pysyy korkeana. Yksityinen kulutus kasvaa nopeasti ja vaikka investoinneissa ei yletytä viime vuoden lähes 11 prosentin nousuun, niin kasvun odotetaan kuitenkin olevan yhdeksän prosentin luokkaa. Kesäkuussa teollisuustuotannon kasvu kiihtyi lähes seitsemään prosenttiin. Teollisuuden ostopäällikköindeksi on pysynyt tason 50 yläpuolella. Venäjän talouden haasteena ei siis ole tällä hetkellä niinkään kasvu kuin hintavakaus. Kuluttajahinnat nousevat runsaan 13 prosentin vuosivauhtia.

Kiinan revalvaatio vähensi kauppasodan uhkaa

Kiinan talous oli toisella vuosineljänneksellä 9,5 prosentin kasvussa. Kasvua saivat aikaan erityisesti vienti ja investoinnit. Kiinan juanin pieni revalvointi vähensi Kiinan valuuttapolitiikan arvostelua etenkin Yhdysvalloissa ja siis vähensi tai ainakin lykkäsi tuonnemmaksi kauppasodan uhkaa. Kiinan talouskasvuun valuutan vahvistumisella ei ole suurta vaikutusta ainakaan tässä vaiheessa, koska revalvaatio jäi pieneksi. Talouskasvu on tänä vuonna yhdeksän prosentin luokkaa. Jää nähtäväksi, kuinka paljon juanin annetaan käytännössä vahvistua suhteessa dollariin myöhemmin tänä vuonna tai tulevana vuosina, mutta toistaiseksi näyttää siltä, että muutos jää vähäiseksi. Jos odotukset juanin lisävahvistumisesta jäävät elämään markkinoille, Kiinaan virtaa edelleen runsaasti pääomaa, mikä ruokkii investointeja.

Yhdysvallat ja Kiina ovat Japanin suurimmat vientimarkkinat. Kasvun jatkuminen melko vahvana molemmilla markkina-alueilla on siten rohkaisevaa Japanin vientisektorille, mikä on myös heijastunut teollisuuden suhdannearvioihin. Kuitenkin Japanin viennin kasvu jää tänä vuonna viimevuotista hitaammaksi ja samalla kotimaisen kysynnän suhteellinen merkitys kasvaa. Japanissa työttömyysaste on hitaassa laskussa, mikä näyttää rohkaiseen yksityistä kulutusta. Kuluttajahinnat laskevat silti edelleen energian kohonneesta hinnasta huolimatta. Tankan-suhdannebarometrin julkistamisen jälkeen arviot yritysten investointien kehityksestä ovat muuttuneet aiempaa suotuisammiksi. Kokonaistuotannon kasvu on viimeaikaistenkin indikaattoreiden perusteella 1,5 prosentin luokkaa tänä vuonna eli emme ole muuttaneet kesäkuista näkemystämme.

Tarja Heinonen

KOTIMAISET SUHDANTEET:

Rauha työmarkkinoilla, talous kohtuullisessa nousussa

Suomessa talouskasvu hidastui huomattavasti kuluvan vuoden alussa. Ensimmäisen neljänneksen kokonaistuotanto oli vain prosentin suurempi kuin vuotta aiemmin, ja toinen neljännes jäi jo hieman viime vuotta pienemmäksi. Touko-kesäkuussa kasvu leikkasivat paperialan työsulut ja muut työmarkkinahäiriöt sekä niistä kärsineet liikenne ja metsätalous. Kotimaan kauppa on kuitenkin kasvanut voimakkaasti, ja monet palvelutoiminnatkin ovat lisääntyneet. Työllisyystilanne on kohentunut, ja inflaatio on säilynyt hitaana. Näkymät loppuvuodelle ovat jo valoisimmat, ja ensi vuonnakin talous kasvaneen verraten suotuisasti.

Teollisuustuotanto hieman viime vuotta vähäisempää

Viime vuonna tehdasteollisuuden tuotantovolyymi kasvoi runsaat 5 prosenttia. Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa tuotantomäärä on ollut yli kolme prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Touko-kesäkuun teollisuustuotanto oli lähes kymmeneksen pienempi kuin edellisenä vuotena, koska paperiteollisuuden tuotanto väheni reilusti työmarkkinahäiriöiden vuoksi.

Metsäteollisuuden tuotanto oli kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa 19 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin, vaikka ensimmäisen neljänneksen tuotanto oli vielä hienoisessa nousussa. Paperiteollisuuden tuotantomäärä oli vähentynyt tammi-kesäkuussa noin 23 prosenttia, ja sahatavaran tuotanto oli supistunut 7 prosenttia. Paperiteollisuuden euromääräiset maailmanmarkkinahinnat kohosivat hieman alkuvuonna. Sen jälkeen kehitys on ollut vaimeampaa ja yritysten hintatavoitteita ei ole saavutettu.

Metalli- eli teknologiateollisuuden tuotanto kasvoi tammi-kesäkuussa runsaan prosentin. Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus oli 2 prosenttia suurempi kuin viime vuoden vastaavana aikana. Metallien ja metallituotteiden valmistus on alkuvuonna supistunut runsaat 4 prosenttia. Koneiden ja laitteiden valmistus on kasvanut vuodessa 2 prosenttia. Samalla kulkuneuvoteollisuuden tuotantomäärä on kasvanut jopa 12 prosenttia, kun sekä autojen että laivojen rakentaminen on lisääntynyt nopeasti.

Elektroniikkateollisuuden euromääräiset vientihinnat ovat jatkaneet pitkää laskuaan. Kesällä toimialan keskimääräiset vientihinnat olivat enää noin 60 prosenttia siitä, mitä ne olivat viisi vuotta aiemmin. Muussa metalliteollisuudessa vientihinnat ovat tänä vuonna hieman kohonneet.

Kemianteollisuudessa tammi-kesäkuun tuotantovolyymi oli noin 5 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, vaikka paperituotannon katkot näyttävät rajoittaneen myös kemianteollisuuden nousua. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus onkin vähentynyt hieman, mutta kumi- ja muovituotteiden valmistus on kohonnut peräti 20 prosenttia. Myös öljytuotteiden valmistus on lisääntynyt hieman.

Muussa tehdasteollisuudessa elintarviketuotanto on supistunut runsaat 2 prosenttia, ja tevanake-teollisuus on jatkanut pitkää alamäkeään.

Teollisuusyritykset odottavat normaalia kasvua loppuvuodelta

Paperiteollisuuden tuotanto-olosuhteiden palattua normaaleiksi heinäkuun alussa, ovat teollisuuden suhdanneodotukset selvästi kirkastuneet. Paperiteollisuus on vauhdittumassa huvenneiden varastojen täydentämiseksi, mutta muutenkin toimialan yritykset odottavat tilanteen palautuvan normaaliksi. Metalliteollisuudessa lähikuukausien näkymät ovat kohtalaisen positiivisia. Teollisuuden päätoimialoista heikoimmat näkymät vallitsevat kemianteollisuudessa, elintarviketeollisuudessa sekä teva-teollisuudessa. Rakennusalan yritykset odottavat tuotantonsa kasvavan.

Kaupan myynti vahvassa vedossa

Vähittäiskaupan myyntimäärä on Suomessa kasvanut nopeasti jo pitkään. Esimerkiksi viime vuonna myyntivolyymi kohosi lähes 5 prosenttia. Myynti lisääntyi jokseenkin kaikilla vähittäiskaupan aloilla, mutta selvästi nopeimmin kohosivat myyntimäärät tietokoneiden, tietoliikennevälineiden, kodinkoneiden sekä viihde-elektroniikan myymälöissä. Samalla autokauppa (ml. polttoaineet ja huolto) kohotti myyntiään 8 prosenttia ja tukkukauppa 6 prosenttia.

Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa vähittäiskaupan myyntimäärä on jatkanut nopeaa nousuaan, sillä myynti oli nytkin 4,5 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Vastaavan ajan vähittäismyynnin euromääräinen arvo oli kasvanut vain pari prosenttiyksikön kymmenystä enemmän, joten keskimääräiset vähittäishinnat olivat pysyneet lähes ennallaan. Tukkukaupan myyntivolyymi kohosi tammi-kesäkuussa lähes 5 prosenttia, ja autokaupassakin ylettiin 6 prosentin nousuun.

Uusien henkilöautojen kauppa on käynyt vilkkaana tänäkin vuonna. Ensirekisteröinnit olivat tammi-heinäkuussa lähes 4 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Nousun ovat saaneet aikaan

yksinomaan yritykset ja yhteisöt, sillä niiden ensirekisteröinnit ovat kohonneet kymmeneksen. Yksityishenkilöt ovat tänä vuonna rekisteröineet uusia henkilöautoja täsmälleen saman määrän kuin vuotta aiemmin.

Koko kuluvan vuoden vähittäismyynnin kasvu jäänee kuitenkin hieman viime vuotta hitaammaksi. Kotitalouksien ostovoima ei nyt kohoa aivan yhtä paljon kuin kahtena edellisenä vuotena. Ensi vuodellekin voidaan odottaa melko hyvää kaupan kasvua.

Työllisten määrä on kohonnut hiljalleen palveluissa ja rakentamisessa

Vuonna 2004 työllisten määrä keskimäärin polki paikoillaan. Kuitenkin vuoden jälkipuoliskolla työllisyys kääntyi vaimeaan nousuun. Viime vuonna työvoiman tarjonta supistui hieman, ja koko vuoden keskimääräinen työttömyysaste oli 8,8 eli kaksi prosenttiyksikön kymmenestä alempi kuin edellisenä vuotena. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla työllisyystilanne on parantunut edelleen.

Vuoden 2005 tammi-kesäkuussa työllisten määrä oli 1,7 prosenttia eli 40 000 henkilöä suurempi kuin vuotta aiemmin. Työvoiman tarjonta kohosi hieman kysyntää hitaammin eli prosentin, joten työttömyysasteikin aleni noin kuusi kymmenystä viime vuoden ensimmäiseen puoliskoon verrattuna.

Teollisuudessa työllisten määrä oli tammi-kesäkuussa jokseenkin sama kuin vuotta aiemmin. Rakentajia oli viitisen prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena, ja useimpien palvelualojenkin työllisyys oli edelleen kohonnut. Kaikkiaan palvelujen työllisyys on kohonnut 2 prosenttia eli noin 34 000 henkilöä. Koko kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä oli tammi-kesäkuussa vain 0,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, sillä paperialan työmarkkinahäiriöt alensivat teollisuuden työtunteja.

Odotamme loppuvuodelle hieman vaimeampaa työllisyyskehitystä sekä työvoiman tarjonnan hienoista lisäystä, joten koko kuluvan vuoden keskimääräisen työttömyysasteen arvioimme alenevan vain hieman. Ensi vuonna voi työttömyysaste alentua hieman edelleen. Näillä näkymin työttömyysaste pysyy kuitenkin 8 prosentin tuntumassa lähivuosinakin.

Inflaatiovauhti prosentin paikkeilla

Vuonna 2004 kuluttajahinnat olivat vain 0,2 prosenttia korkeammat kuin edellisenä vuotena. Vuonna 2003 inflaatio oli myös erittäin hidasta, 0,9 prosenttia.

Kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa inflaatio oli keskimäärin 0,8 prosenttia. Elintarvikkeiden hinnat olivat kohonneet 0,6 prosenttia. Asumismenot olivat kallistuneet 3 prosenttia, kun vuokrat sekä omistusasumisen kustannukset olivat kohonneet kolmisen prosenttia ja asumisen energiakustannukset noin 4 prosenttia.

Vuoden jälkipuoliskolla inflaatiovauhti kohonnee yli yhden prosentin, joten koko vuoden keskiarvoksi odotamme yhtä prosenttia. Ensi vuoden inflaatio kohonnee korkeintaan 2 prosenttiin.

Viennin ja tuonnin määrät ovat jatkaneet kasvuaan

Viime vuonna tavaraviennin volyymi kasvoi noin 4 prosenttia ja koko vientikin 3,5 prosenttia. Tavaratuonnin määrä lisääntyi 6 prosenttia ja koko tuonnin määrä lähes 5 prosenttia. Kauppatase oli 10,3 mrd. euroa ylijäämäinen ja koko vaihtotaseenkin ylijäämä 5,9 mrd. euroa.

Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa tavaraviennin arvo oli 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Vientihinnat kohosivat runsaan prosentin, joten viennin volyymi kasvoi lähes 5 prosenttia. Tammi-kesäkuun tavaratuonti oli arvoltaan 11 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Tuontihinnat olivat kohonneet runsaat 5 prosenttia, joten tuonnin volyymi oli kasvanut viennin tapaan noin 5 prosenttia.

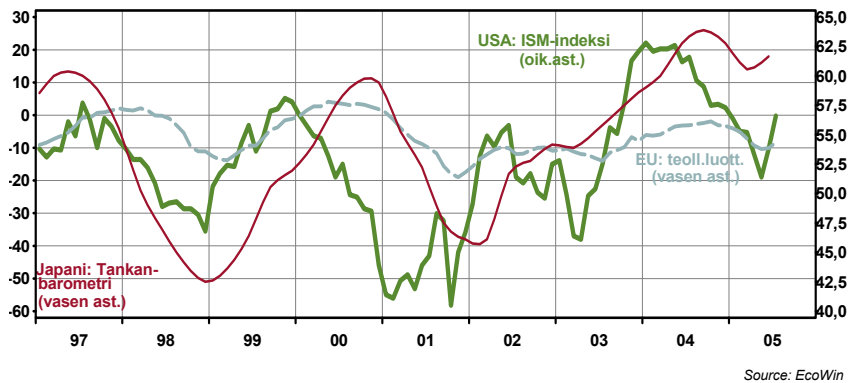
Kauppataseen ylijäämä oli vuoden ensi puoliskolla 4 mrd. euroa eli hieman pienempi kuin vuotta aiemmin. Koko vaihtotase oli tammi-kesäkuussa hieman alijäämäinen, koska huhtikuulle ajoittuivat tavallista suuremmat osinkomaksut ulkomaille, ja kesäkuuta painoi paperialan työmarkkinahäiriö. Vuoden

jälkipuoliskolla vaihtotase kivunnee ylijäämälle, jolloin koko vuoden vaihtotase näyttäne muuttaman miljardin euron verran ylijäämää.

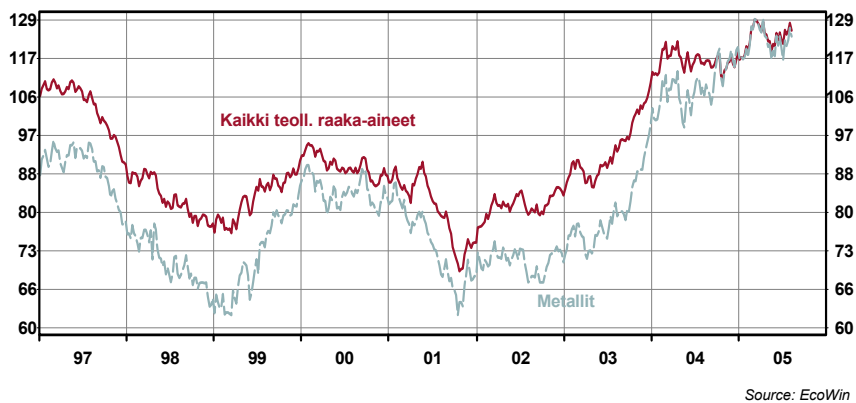
Lauri Uotila

Tässä julkaisussa olevat ennusteluvut on laadittu kesäkuun puolivälissä 2005. Tarkistetun ennusteen vuosille 2005-2006 julkaisemme 13.9.2005. Nykytiedonkin valossa kesäkuinen ennusteemme vaikuttaa pääosin ajantasaiselta

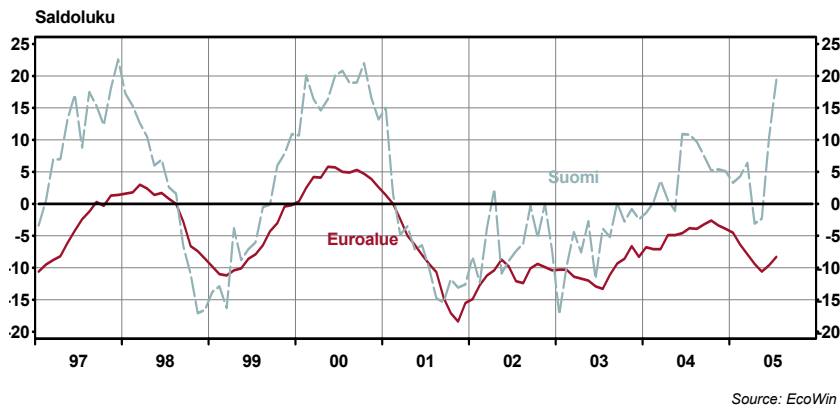
Teollisuuden suhdanneodotukset
Kausitasoitettu

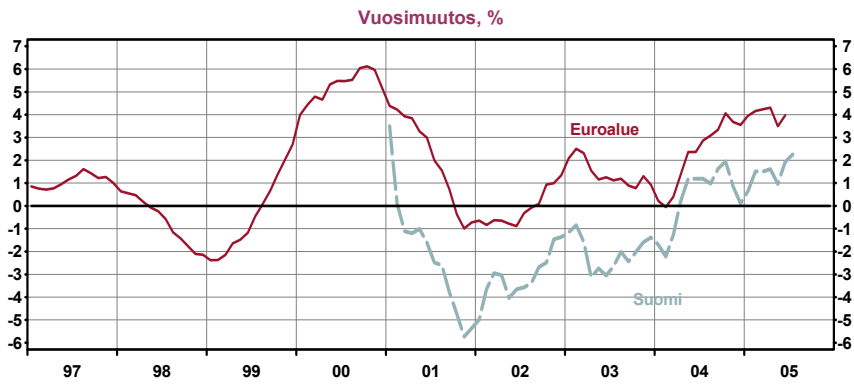
Teollisuuden raaka-aineiden ja metallien hinta
1990=100 (Lähde: The Economist)

Teollisuuden luottamusindikaattori

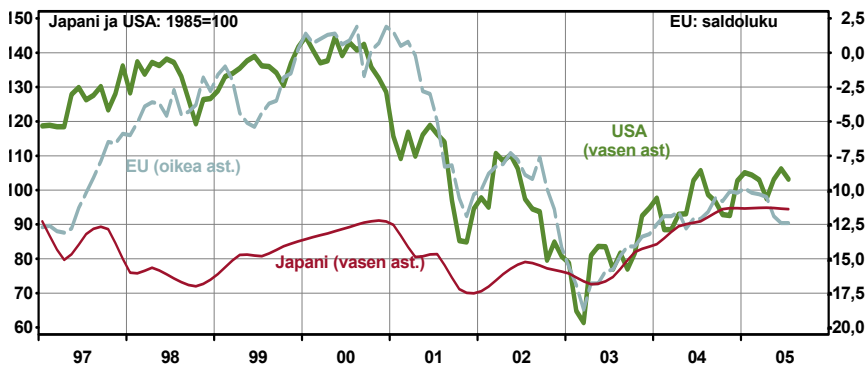

Tuottajahinnat

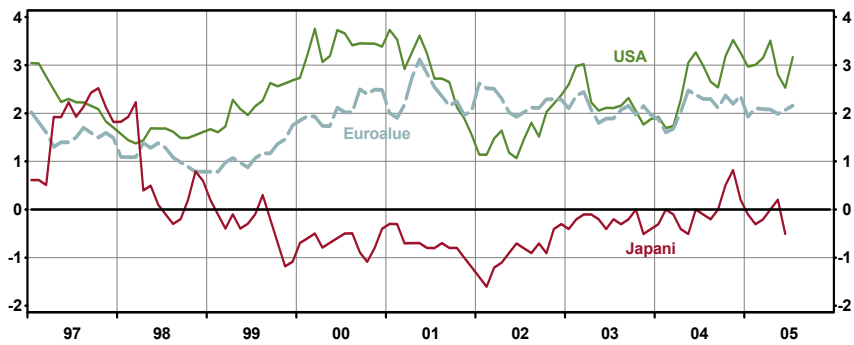
Source: EcoWin

Kuluttajien luottamus

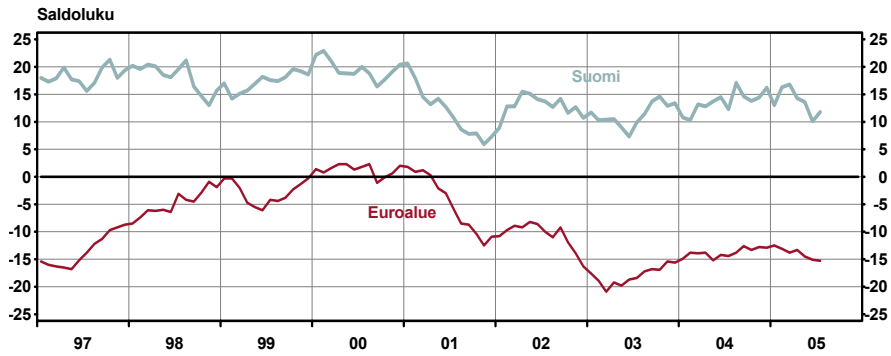
Source: EcoWin

Kuluttajahinnat

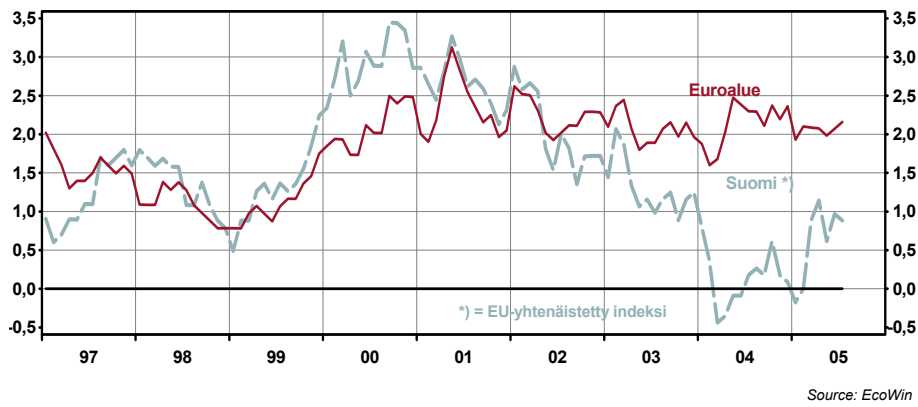

Source: EcoWin

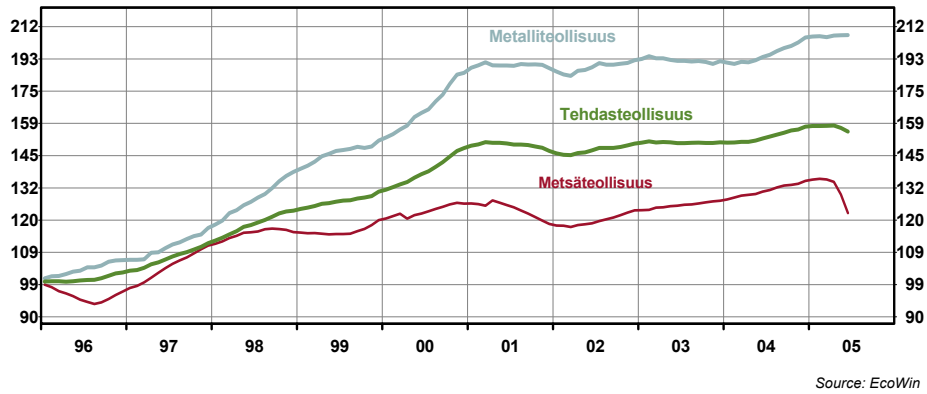
Kuluttajien luottamusindeksi

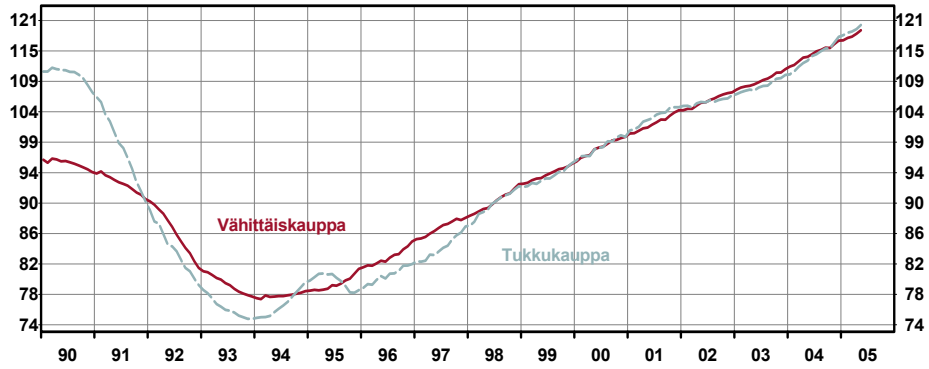
Kuluttajahinnat Vuosimuutos, %

Tehdasteollisuuden tuotanto Liukuva vuosisumma, 1995=100

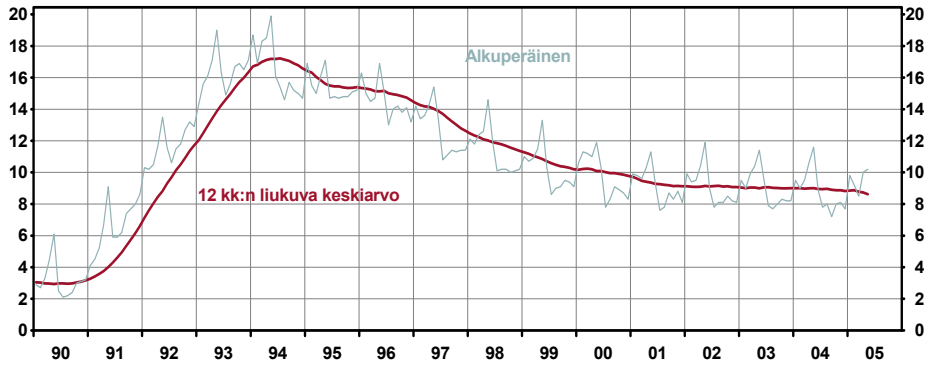

Kaupan myynti Liukuva vuosisumma, 2000=100

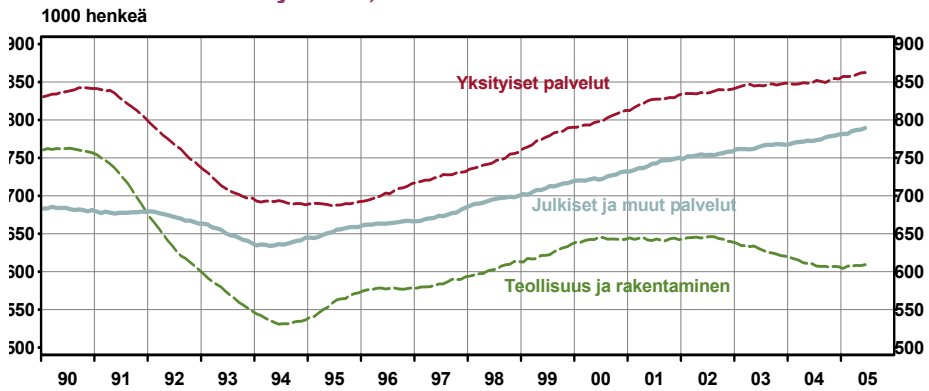
Source: EcoWin

Työttömyysaste %

Source: EcoWin

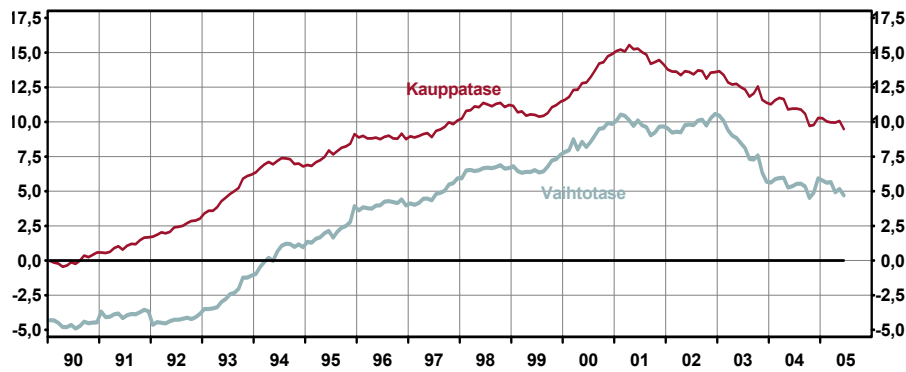
Työlliset, liukuva vuosikeskiarvo

Source: EcoWin

Kauppa- ja vaihtotase

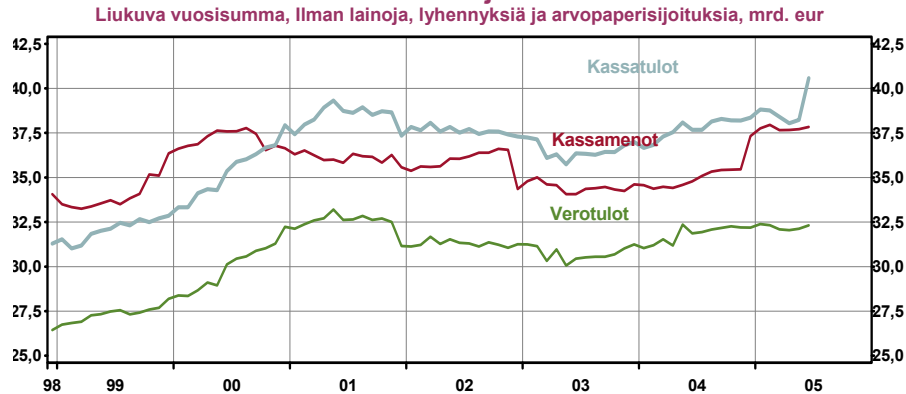
Liukuva vuosisumma, mrd. eur

Source: EcoWin

Valtion tulot ja menot

Liukuva vuosisumma, ilman lainoja, lyhennyksiä ja arvopaperisijoituksia, mrd. eur

Source: EcoWin

KOTIMAISET SUHDANNENÄKYMÄT

Kysyntä ja tarjonta

Määränmuutos, % 2003 2004 2005 2006

BKT	2,4	3,6	1,9	3,0
Tuonti	2,9	6,0	3,5	3,0
Kokonaistarjonta	2,6	4,2	3,3	2,6

Vienti	1,4	5,6	2,5	3,5
Kulutus	3,5	2,8	2,2	2,2
- yksityinen	4,4	3,2	2,5	2,5
- julkinen	1,2	2,1	1,5	1,5
Investoinnit	-1,5	4,6	2,5	2,5

Mrd. eur 2003 2004 2005 2006

Kauppatase	11,1	10,3	9,0	10,0
Vaihtotase	6,0	5,9	4,5	6,0
Kuluttajahinnat, % **	0,9	0,2	1,0	1,6
Ansiotaso, % **	4,0	3,8	3,5	2,9
Työttömyysaste, % **	9,0	8,8	8,6	8,4

** vuosikeskiarvo

Ennusteet: Sampo Pankki Oyj / Ekonomistit,
laadittu 06/2005

ENNUSTEVERTAILUA

	Ennuste vuodelle 2005						Ennuste vuodelle 2006					
	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP
KYSYNTÄ JA TARJONTA												
Määrän muutos, %												
BKT	1.9	2.0	2.2	3.0	3.6	3.0	3.0	3.0	3.7	2.6	3.3	2.9
Tuonti	3.5	3.5	2.5	4.0	4.0	4.8	3.0	3.0	3.9	3.5	3.4	4.5
Vienti	2.5	3.0	1.2	4.5	5.0	4.6	4.5	6.0	5.8	4.0	5.3	4.8
Kulutusmenot	2.2	2.0	2.6	2.6	2.6	2.6	2.2	2.0	2.5	2.3	2.4	2.7
- yksityiset	2.5	2.5	2.8	2.8	2.8	3.2	2.5	2.5	2.7	2.4	2.6	3.2
- julkiset	1.5	1.5	2.0	2.0	2.0	1.1	1.5	1.5	2.1	2.0	1.8	1.5
Kiinteät investoinnit	2.5	2.0	3.8	3.2	4.7	4.2	2.5	1.5	4.8	2.3	3.7	4.1
Kokonaiskysyntä	2.3	2.5	2.2	3.3	3.7	3.5	3.0	3.0	3.8	2.8	3.3	3.3

TALouden TASAPAINO

Vaihtotase, mrd. Eur	4.5	3.5	4.9	6.4	6.6	6.8	6.0	4.5	6.8	6.5	7.8	6.5
Kuluttajahinnat, %	1.0	1.0	1.1	1.0	1.0	1.1	1.6	1.5	1.4	1.6	1.3	1.6
Ansiotason muutos, %	3.5	3.5	3.4	..	3.5	3.3	2.9	2.5	2.8	..	2.6	3.3
Työttömyysaste, %	8.6	8.0	8.5	8.7	8.6	8.6	8.4	7.5	8.2	8.4	8.3	8.5

Ennustaja:	Julkaistu:	Ennustaja:	Julkaistu:
Sampo Pankki Oyj	Kesäkuussa 2005	Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (ETLA)	Kesäkuussa 2005
Valtiovarainministeriö (VM)	Heinäkuussa 2005	Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos (PTT)	Huhtikuussa 2005
Suomen Pankki (SP)	Maaliskuussa 2005	Palkansaajien tutkimuslaitos (PT)	Maaliskuussa 2005

Tässä katsauksessa on käytetty yleisön saatavilla olevia tietoja.

Keskeiset tilastolähteet ovat: EcoWin, Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Tullihallitus.

Tähän raporttiin sisältyvää informaatiota ei tule pitää Sampo Oyj:n ("Sammon") tai sen tytäryritysten suosituksena millekään taloustoimelle.

Tähän dokumenttiin sisältyy informaatiota ja näkemyksiä, jotka Sampo on koonnut ja muodostanut luotettavana pidettävistä lähteistä.

Sampo, Sammon tytäryritykset, johto tai työntekijät eivät vastaa niiden täsmällisyydestä, täydellisyydestä tai oikeellisuudesta.

Kaikkia mielipiteitä tai arvioita, jotka on esitetty tässä raportissa, voidaan muuttaa ilman etukäteisvaroitusta. Raportin lukijan tulisi keskustella sijoitusneuvojan tai muun sopivaksi katsottavan neuvonantajan kanssa ennen ryhtymistään taloustoimiin.

Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat

Lainattaessa lähde mainittava

Päätoimittaja Tarja Heinonen
Sampo Pankki Oyj/Ekonomistit
PL 1026, 0075 SAMPO